

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/armia-czerwona-na-ziemi/98022,Janusz-Oszytko-Wkroczenie-Sowietow-i-komunistycznych-organow-bezpieczenstwa-w-oc.html>
18.05.2024, 20:39

Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opolu i powiatu

Warto na początek zacytować sprawozdawcę z Zarządu Miejskiego w Opolu, który tak opisuje sytuację po wkroczeniu Sowietów na początku 1945 r.: "Wypadki kradzieży, rozboju, jawnego bezprawia są na porządku dziennym, a ofiary tych przestępstw przede wszystkim ludność miejscowa wyrabia sobie odpowiedni pogląd, zdanie o Armii Czerwonej. Żołnierze Radzieccy w bezprawności swego działania nie mają żadnych granic jak również żaden środek nie jest dla nich zbyt radykalny i niemożliwy do zastosowania jeśli chodzi o zrealizowanie swych planów"

Lp. bez.		Nazwisko i imię, zewód, wyznanie, zamieszkanie zmarłego		Data i miejsce		Data i miejsce		Rodzice zmarłego	
		pogrzebu		śmierci		urządzenia		ojciec	
								matka	
1		Herbert Janotta profesor Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	23. I. 1945 w Brynicy	6. II. 1904 w Kleszowie	Egnary	Halaska Janotta		
2		Józef Bronowski rolnik i Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	23. I. 1945 w Brynicy	18. I. 1913 w Brynicy	Augustyn i Maria Bronowski	Anna Janocha		
3		Józef Baldy rolnik i Brynicy	27. I. w Brynicy	22. I. w Brynicy	Brynica dnia 23. I. 1899	Władysław i Józef Baldy	Anna Baldy		
4		Stanisław Paterek rolnik i Brynicy	27. I. w Brynicy	22. I. w Brynicy	Brynica dnia 22. I. 1869	Jan i Katarzyna Paterak	Anna Paterak		
5		Karl Emil Emmelberg rolnik i Krasnowa i Grabowka	22. I. w Grabowce w roku 1945 do Brynicy	22. I. w Grabowce	Grabowka dnia 29. grudnia 1911	Ferdinand i Emilia Emmelberg	Anna Emmelberg		
6		Janusz Bratona rolnik i Grabowka	idem. grudzień 1945	22. I. w Grabowce	Grabowka dnia 1. stycznia 1899	Janusz i Anna Bratona	Anna Bratona		

Fotografia księgi zgonów z parafii pw. Św. Szczepana w Brynicy. Zespół własny J. Oszytko

Tak zwane wyzwalanie Opolszczyzny przez Sowietów zostało opisane w literaturze

naukowej już w okresie PRL-u, m.in. przez Damiana Tomczyka (Przełamanie linii Odry w 1945 r., Opole 1976), jednakże skupił się on jedynie na walkach sowiecko-niemieckich. Dopiero po 1990 r. rozpoczęły się poważniejsze próby oszacowania strat ludności cywilnej, z których na uwagę zasługują badania Andrzeja Hanicha nad martyrologią miejscowego duchowieństwa, kwerenda fotograficzno-faktograficzna Fryderyka Kremsera opisana przez Joachima G. Goerlicha, a także publikacja Wolfganga Schwarza dot. m.in. ucieczki Niemców przed Sowietami z terenu Górnego Śląska. Podobną tematykę poruszał również Przemysław Wojciechowski, który podsumował ofiary II wojny światowej powiatu kluczborskiego - nie tylko wśród ludności miejscowej, lecz również wśród polskich ekspatriantów ze Wschodu.

więcej► nto.pl

PLIKI DO POBRANIA

[Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opola i powiatu \(pdf, 602.78 KB\) 10.02.2021 09:34](#)